

ỦY BAN NHÂN DÂN THỊ XÃ BẾN CÁT
PHÒNG TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG

HƯỚNG DẪN PHÂN LOẠI CHẤT THẢI RẮN SINH HOẠT TẠI NGUỒN

BẾN CÁT, 2017

LỜI NÓI ĐẦU

Ngày nay, quá trình công nghiệp hóa - hiện đại hóa ở nước ta nói chung và thị xã Bến Cát nói riêng đang diễn ra mạnh mẽ. Bên cạnh những thành tựu to lớn về kinh tế - xã hội, cộng đồng đang phải đối mặt với nhiều vấn đề môi trường, đặc biệt là **chất thải rắn (CTR)**.

Với những tác động đáng kể đến môi trường (đất, nước, không khí) và sức khỏe con người (dịch bệnh...), đặt ra nhu cầu cần quản lý hiệu quả CTR, trong đó có **chất thải rắn sinh hoạt (CTRSH)**. Để tăng cường hiệu quả quản lý CTRSH, nhiều công nghệ xử lý khác nhau được đề xuất và áp dụng như làm phân hữu cơ, thiêu đốt, chôn lấp...

Tiếp cận 3T (tiết giảm, tái sử dụng, tái chế) được ưu tiên hàng đầu trong quản lý CTRSH với mục tiêu giảm thiểu khối lượng chất thải phát sinh, giảm thiểu lượng chất thải đưa đến các BCL, từ đó, giảm đáng kể chi phí xử lý, tiết kiệm diện tích hạ tầng xây dựng bãi chôn lấp cũng như hạn chế nhiều nguy cơ ô nhiễm môi trường... Nói cách khác, CTRSH cần được **phân loại tại nguồn**, phục vụ thu hồi vật liệu, tái chế cũng như xử lý chất thải.

Sổ tay này được biên soạn nhằm cung cấp cho hộ gia đình những thông tin hữu ích về quản lý CTRSH nói chung, **phân loại CTRSH tại nguồn** nói riêng; những lợi ích kinh tế, xã hội và môi trường của việc phân loại CTRSH; qua đó, tăng cường hiệu quả quản lý CTR tại địa phương, góp phần tích cực vào việc đảm bảo môi trường sống trong lành cũng như bảo vệ sức khỏe người dân.

NHỮNG NỘI DUNG HỮU ÍCH TỪ SỐ TAY

1. Chất thải rắn và chất thải rắn sinh hoạt

2. Tại sao cần quản lý chất thải rắn?

3. Lợi ích của việc phân loại chất thải rắn tại nguồn

4. Chất thải rắn sinh hoạt được phân loại như thế nào?

5. Lưu chứa và chuyển giao chất thải rắn sinh hoạt

1 CHẤT THẢI RẮN VÀ CHẤT THẢI RẮN SINH HOẠT

Chất thải rắn là chất thải ở thể rắn hoặc sệt (còn gọi là bùn thải) được thải ra từ quá trình sản xuất, kinh doanh, dịch vụ, sinh hoạt hoặc các hoạt động khác.

Chất thải rắn sinh hoạt là CTR phát sinh trong đời sống sinh hoạt thường ngày của con người như hộ gia đình, khu thương mại (nhà hàng, khách sạn, siêu thị, chợ,...), công sở (cơ quan, trường học...), khu công cộng (công viên, khu vui chơi, đường phố,...).

(Nghị định 38/2015/NĐ-CP về quản lý chất thải và phế liệu)

TÌNH HÌNH PHÁT THẢI

THẾ GIỚI

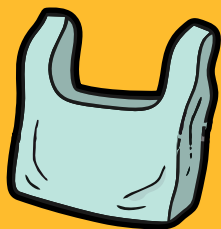

Khối lượng CTR phát sinh khoảng **1,3 tỷ tấn/năm**; dự báo sẽ tăng lên khoảng **2,2 tỷ tấn** vào năm 2025.

Mỗi người phát thải khoảng **1,2kg CTR/ngày**

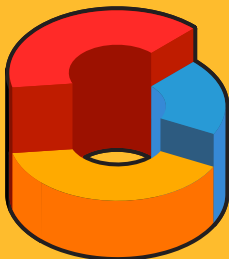
VIỆT NAM

Lượng CTR tăng **10%/năm**; phát sinh nhiều nhất tại vùng Đông Nam Bộ (khoảng 1/3).

Trong đó, **túi nylon** nổi lên như một vấn đề đáng lo ngại.

TỶ LỆ PHÁT SINH

46% **Sinh hoạt đô thị**

17% **Sản xuất công nghiệp**

37% **Nông thôn, làng nghề, y tế**

KHỐI LƯỢNG CHẤT THẢI RẮN PHÁT SINH MỖI NĂM

23 triệu tấn từ sinh hoạt đô thị
07 triệu tấn từ sinh hoạt nông thôn
4,7 triệu tấn chất thải công nghiệp
800 nghìn tấn chất thải nguy hại.
220 nghìn tấn từ y tế

BẾN CÁT

Phát sinh khoảng 100 tấn CTRSH/ngày tương đương 0,5kg/người.ngày

Trong khi đó, cần đến 20 triệu/ngày cho việc xử lý rác thải trên địa bàn.

CTRSH phát sinh rất nhiều!!!

2 TẠI SAO CẦN QUẢN LÝ CHẤT THẢI RẮN?

Mỗi năm, một người thải ra lượng chất thải rắn tương đương 7,5 lần trọng lượng cơ thể:

30% Giấy
15% Thức ăn
15% Rác vườn
10% Nhựa
10% Kim loại

8% Thủy tinh
5% Gỗ
5% Cao su
2% Hỗn hợp

Hàng năm trên thế giới có:

5 triệu người chết, 40 triệu trẻ em bị bệnh **có liên quan đến chất thải rắn.**

(Theo Tổ chức Y tế Thế giới)

Việc quản lý không hiệu quả CTR nói chung và CTRSH nói riêng có khả năng gây nhiều tác động nghiêm trọng, gồm:

Môi trường

mỹ quan; chất lượng đất, nước, không khí; hiệu ứng nhà kính và biến đổi khí hậu.

Kinh tế

chi phí thu gom, vận chuyển, xử lý cao; gián tiếp ảnh hưởng đến sản xuất ...

Sức khỏe con người

dịch bệnh, các bệnh đường hô hấp, tiêu hóa, da liễu ...

Cần quản lý CTR một cách phù hợp

Quản lý CTR là sự kết hợp kiểm soát nguồn thải, tồn trữ, thu gom, trung chuyển và vận chuyển, xử lý và chôn lấp CTR trên nguyên tắc hợp vệ sinh, bảo vệ sức khỏe cộng đồng, bảo tồn môi trường sống, mang tính kỹ thuật và kinh tế nhất.

HỆ THỐNG QUẢN LÝ KỸ THUẬT CHẤT THẢI RẮN

Sơ đồ trên cho thấy CTR phát sinh càng nhiều, càng tiêu tốn chi phí thu gom, vận chuyển, xử lý và chôn lấp; đòi hỏi nhiều diện tích để xây dựng BCL. Quá trình xử lý CTR tạo ra nhiều nước rỉ rác cũng như các khí thải độc hại (NH_3 , H_2S , CH_4 ...), gia tăng nguy cơ gây ô nhiễm môi trường, tăng cường hiệu ứng nhà kính và biến đổi khí hậu.

Cần thiết giảm thiểu lượng CTR phát sinh và lượng CTR đưa đến BCL.

hướng tới

QUẢN LÝ CHẤT THẢI RẮN

PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

LỢI ÍCH CỦA 3T

Kinh tế

giảm chi phí xử lý và chôn lấp;
phát triển ngành công nghiệp tái chế

Xã hội

nâng cao nhận thức cộng đồng về bảo vệ môi trường; giảm các chi phí chung cho xã hội; tiết kiệm không gian xây dựng hạ tầng xử lý chất thải.

Môi trường

giảm đáng kể khối lượng chất thải
và tình trạng ô nhiễm môi trường,

Tiết giảm, Tái sử dụng, Tái chế (3T) là những ưu tiên hàng đầu trong quản lý CTR.

TIẾT GIẢM - TÁI SỬ DỤNG TÁI CHẾ CHẤT THẢI (3T)

Nếu xử lý bằng cách chôn lấp, thời gian phân hủy tương ứng như sau:

Túi giấy 1 tháng	Vớ len 1 năm	Lon nhôm 50 năm	Tã lót dùng một lần 550 năm
Túi nylon 1000 năm	Chai nhựa 1 triệu năm	Chai thủy tinh 1,5 triệu năm	

TÁI CHẾ

Tái chế 1 lon nhôm

có thể thắp sáng 10 bóng đèn 100W trong 1 giờ!

Tái chế 1 chai nhựa 2 lít

có thể thắp sáng 4 bóng đèn 100W trong 1 giờ!

Tái chế 1 chai thủy tinh

có thể thắp sáng 4 bóng đèn 100W trong 1 giờ!

Tái chế 5 tờ giấy

có thể thắp sáng 1 bóng đèn 100W trong 1 giờ!

Phân loại CTR tại nguồn là giải pháp trọng tâm nhằm tăng cường hiệu quả tái sử dụng, tái chế và xử lý chất thải.

3 LỢI ÍCH CỦA VIỆC PHÂN LOẠI CHẤT THẢI RẮN TẠI NGUỒN

THÀNH PHẦN CHẤT THẢI RẮN SINH HOẠT

VIỆT NAM

- ◆ **54-77%** chất thải hữu cơ (thực phẩm thừa, vỏ rau củ...)
- ◆ **8-18%** chất thải có khả năng tái chế
- ◆ Còn lại là chất thải khác

BẾN CÁT

- ◆ **75%** là rác thực phẩm
- ◆ Khoảng **25%** có thể tái sử dụng, tái chế...
- ◆ Tuy nhiên, hiện chỉ khoảng **10%** CTRSH được thu gom và tái chế

Các số liệu trên cho thấy:

- Nếu tách riêng lượng rác thực phẩm sẽ giúp giảm đáng kể lượng CTR đem đi chôn lấp.
- Tách riêng lượng chất thải có khả năng tái chế sẽ gia tăng hiệu quả thu hồi vật liệu.

Phải chăng nhiều cơ hội đã và đang bị bỏ lỡ?!

TẠI SAO NÊN PHÂN LOẠI CTRSH TẠI NGUỒN?

LỢI ÍCH KINH TẾ

- ◆ Tạo nguồn nguyên liệu để sản xuất phân compost (phân hữu cơ)
- ◆ Giảm nhu cầu sử dụng đất phục vụ các BCL
- ◆ Giảm chi phí thu gom, vận chuyển và xử lý

LỢI ÍCH XÃ HỘI

- ◆ Nâng cao nhận thức cộng đồng trong phân loại CTR nói riêng và bảo vệ môi trường nói chung
- ◆ Tạo sự đồng thuận trong cộng đồng, cùng nhau xây dựng đời sống xã hội lành mạnh

LỢI ÍCH MÔI TRƯỜNG

- ◆ Hạn chế ô nhiễm môi trường đất, nước vì giảm được lượng nước rỉ rác phát sinh từ các BCL
- ◆ Hạn chế ô nhiễm không khí, giảm nhẹ biến đổi khí hậu bởi giảm thiểu lượng khí H_2S , CO_2 , CH_4 ... phát sinh từ BCL
- ◆ Bảo tồn tài nguyên thiên nhiên thông qua việc tận dụng tối đa các vật liệu có khả năng tái chế

4

CTRSH ĐƯỢC PHÂN LOẠI NHƯ THẾ NÀO?

Phân loại chất thải là hoạt động phân tách chất thải thành các loại hoặc nhóm khác nhau phù hợp với quy trình quản lý và công nghệ xử lý.

CTRSH được phân thành **2 nhóm chính** như sau:

1. NHÓM HỮU CƠ DỄ PHÂN HỦY

Chất thải thực phẩm (thức ăn thừa, bã cà phê, rau, củ quả, xác động vật...)

Rác làm vườn (lá, cành cây...)

2. NHÓM CÒN LẠI

Chất thải có khả năng tái chế (vỏ lon, chai nhựa, giấy carton, thủy tinh...)

Chất thải khó phân hủy (vải vụn, gốm sứ bể, gạch, cát, đá...)

Chất thải nguy hại (bóng đèn huỳnh quang, pin, ắc quy...)

NHẬN DIỆN CHẤT THẢI THỰC PHẨM

Các loại rau, củ, quả bị hư hay các phần thừa từ quá trình chuẩn bị thức ăn

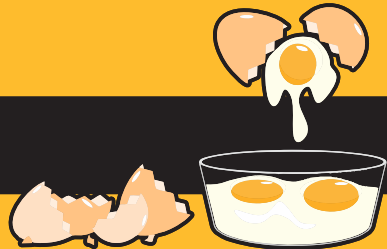
Thức ăn dư thừa hoặc thực phẩm bị ôi, thiu (cơm, cá, thịt...)

Bã cà phê, trà, bã lá, cây nấu thuốc...

Vỏ trứng, vỏ sò

Xương cá, heo, bò, gà

Chất thải từ làm vườn

NHẬN DIỆN CHẤT THẢI CÓ KHẢ NĂNG TÁI SỬ DỤNG, TÁI CHẾ

Chai lọ, lon bằng kim loại (lon bia, lon nước giải khát, chai rượu...)

Nhựa thải (chai lọ nhựa, nylon, dép nhựa, rổ rá nhựa...)

Giấy thải: carton, giấy tập, giấy vụn, tạp chí, sách báo

Gỗ vụn, củi vụn, bàn ghế hư hỏng

Chai, lọ thủy tinh

Gạch bể, than, tro bếp, đất cát, bụi quét nhà...

NHẬN DIỆN CHẤT THẢI KHÓ PHÂN HỦY

- ◆ Tóc, lông súc vật, gia cầm...
- ◆ Dây thun, găng tay cao su, ủng cao su
- ◆ Tã, bỉm trẻ em
- ◆ Giày dép da cũ, da vụn
- ◆ Quần áo cũ, vải vụn
- ◆ Chén, bát, tô, đĩa sứ bể
- ◆ Đầu mẫu, tàn thuốc lá

NHẬN DIỆN CHẤT THẢI NGUY HẠI

- ◆ Bóng đèn huỳnh quang
- ◆ Pin, ắc quy
- ◆ Dầu nhớt thải và thùng, bình, can, chai đựng dầu nhớt
- ◆ Chai xịt côn trùng, chai đựng nước rửa kính, tẩy rửa bồn cầu
- ◆ Thiết bị và đồ dùng điện tử

5

LƯU CHỮA VÀ CHUYỂN GIAO CTRSH

YÊU CẦU ĐỐI VỚI VẬT DỤNG CHỨA CHẤT THẢI

- ◆ Dùng bao bì màu xanh hoặc trắng để chứa chất thải hữu cơ;
- ◆ Dùng bao bì màu sắc khác để chứa chất thải còn lại
- ◆ Kích thước bao bì phù hợp với thùng chứa

- ◆ Dùng thùng có nắp đậy, dễ đóng/ mở hoặc có chân đạp để mở nắp thùng
- ◆ Kích thước phù hợp với khối lượng phát sinh
- ◆ Sử dụng thùng **màu xanh lá cây** đối với chất thải hữu cơ (gắn nhãn **CHẤT THẢI HỮU CƠ**)
- ◆ Sử dụng **màu cam** đối với chất thải còn lại (gắn nhãn **CHẤT THẢI CÒN LẠI**).

MỘT SỐ LƯU Ý KHI LƯU CHỨA CHẤT THẢI

- ◆ Để một phần miệng bao bì ra ngoài khi lồng vào thùng chứa.
- ◆ Nếu chất thải là cành cây, nên bẻ gấp, tránh làm thủng bao bì.
- ◆ Chất thải sắc nhọn, dễ gây thương tích phải được quấn kỹ càng bằng giấy.
- ◆ Chứa chất thải vừa với dung tích thùng chứa, không nén chặt làm thủng bao bì.
- ◆ Buộc chặt miệng bao khi đầy hoặc khi giao chất thải.
- ◆ Nếu bao bì bị thủng hoặc rò rỉ nước, phải lồng vào bao chứa mới và buộc chặt.
- ◆ Để bao bì trong thùng chứa, xách thùng ra bên ngoài và giao bao rác cho đơn vị thu gom hoặc bỏ vào thùng chứa công cộng theo quy định.
- ◆ Vệ sinh thùng chứa bằng nước và xà phòng (nếu cần thiết), để khô ráo và lồng bao bì mới vào trước khi sử dụng.

TẦN SUẤT THU GOM

QUY TRÌNH THU GOM VÀ VẬN CHUYỂN

ĐỐI VỚI CHẤT THẢI HỮU CƠ DỄ PHÂN HỦY

Tại hộ gia đình và điểm tập kết của xã/phường/thị trấn, các tổ chức, cơ quan, văn phòng, chung cư... **01 ngày/lần**

Tại trạm trung chuyển: tần suất thu gom phụ thuộc vào lượng rác thải phát sinh, tuy nhiên thời gian lưu chứa không quá 2 ngày.

ĐỐI VỚI CHẤT THẢI CÒN LẠI

Thu gom **02 ngày/lần**.

Môi trường cung cấp không gian sống
nhưng cũng là nơi chứa đựng chất thải.

HÃY BẢO VỆ KHÔNG GIAN SỐNG CỦA BẠN

bằng cách

QUẢN LÝ TỐT CHẤT THẢI RẮN PHÁT SINH!

PHÒNG TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG THỊ XÃ BẾN CÁT

Khu phố 2, phường Mỹ Phước, Thị xã Bến Cát, Bình Dương.

Điện thoại - Fax: 0274.3558754